

Samtlige kommuner, sociale nævn og Ankestyrelsen

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk
www.sm.dk

Orientering om ny bekendtgørelse om borgerstyret personlig assistance

Socialministeriet udsendte den 17. oktober 2010 en ny bekendtgørelse om borgerstyret personlig assistance (BPA). Der vedlægges en kopi af bekendtgørelsen til orientering.

8. november 2010

J.nr. 2010-3592

Bekendtgørelsen indeholder en ændring af § 5, stk. 1, og § 5, stk. 4. Med ændringerne tydeliggøres det, at kommunerne skal anvende samme grundlag for beregning af alle de pligtige elementer i bekendtgørelsen, og der fastsættes regler for, hvornår kommunen skal dække omkostninger til løn under sygdom efter regning. Socialministeriet har ved fastsættelsen af sidstnævnte taget udgangspunkt i optjeningsreglerne for sygedagpenge.

Samme grundlag for alle pligtige elementer

Med ændringen understreges det, at kommunalbestyrelsen ved beregningen af tilskuddet til borgeren skal anvende samme grundlag for beregning af alle de pligtige elementer i bekendtgørelsen. Det er hermed præciseret, at det af kommunen fastsatte grundlag for løn, jf. bekendtgørelsen § 5, stk. 1 (grundlønnen for de sammenlignelige faggrupper) samtidig skal anvendes ved fastsættelse af de øvrige pligtige elementer i forhold til løn og herunder tillæg, arbejdsmarkedspension og anciennitet mv. efter bekendtgørelsen. Det betyder eksempelvis, at hvis kommunen vælger at anvende ufaglært social- og sundhedspersonale som sammenlignelig faggruppe, tages der udgangspunkt i grundlønnen herfor og i de vilkår og lønforhold, der gælder for denne gruppe i forhold til alle de pligtige elementer efter bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Sammenlignelige faggrupper

Ved udmålingen af tilskud til dækning af omkostninger til løn mv. skal kommunalbestyrelsen ved beregningen af tilskuddet som minimum tage udgangspunkt i grundlønnen for sammenlignelige faggrupper. Kommunalbestyrelsen skal i den

forbindelse samtidig tage højde for lønudviklingen for de sammenlignelige faggrupper, således at tilskuddet reguleres som følge heraf.

Socialministeriet skal samtidig understrege, at der ved sammenlignelige faggrupper forstås grupper på det offentlige eller private arbejdsmarked, som udfører et arbejde, der kan sammenlignes med handicaphjælperens i forhold til opgaver, ansvar og lignende. Det kan, jf. vejledningens pkt. 70, eksempelvis være social- og sundhedspersonale, og herunder fx. ufaglært personale, pædagoger, sygehjælper eller plejeassistenter.

Løn under sygdom

Bekendtgørelsens § 5, stk. 4, fastsætter kommunalbestyrelsens pligt til at dække omkostninger til løn under sygdom efter regning. Det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger ved løn under sygdom til handicaphjælper, der har mindst 8 ugers ansættelse som handicaphjælper og mindst 74 timers arbejde i denne periode. Kommunalbestyrelsen kan derved ikke stille yderligere betingelser for dækning af løn under sygdom fx, at omkostninger alene dækkes for månedslønnede hjælpere, eller at der kun dækkes omkostninger svarende til sygedagpenge for hjælperne. Bekendtgørelsen fastsætter således alene, hvornår omkostninger til løn under sygdom skal dækkes af kommunalbestyrelsen.

I forlængelse af tidligere orienteringsskrivelser om implementering af reglerne har der desuden vist sig et behov for at præcisere i forhold til en række andre elementer i en BPA-ordning.

Intentionerne med borgerstyret personlig assistance

Med gennemførelse af reglerne om BPA ønskede Folketinget at skabe en fleksibel ordning, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, og som kan tilpasses den enkelte borgers ønsker og behov, så borgeren herved kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Kvalitetsstandarder, servicelovens § 83 og BPA

Det har vist sig, at nogle kommuner ved udmåling af hjælp til borgere med BPA alene tager udgangspunkt i de ydelser og behov, der dækkes efter fx servicelovens § 83 om personlig og praktisk hjælp eller servicelovens § 97 om ledsagelse. Nogle kommuner fastlægger et maksimum for udmåling af den nødvendige hjælp til borgere med BPA både efter servicelovens §§ 95 og 96 i kommunens kvalitetsstandarder.

Socialministeriet skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at en afgørelse om hjælp efter både § 95 og § 96 altid skal træffes på grundlag af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp. Det betyder, at det kommunalt fastsatte serviceniveau, som fx udtrykkes i en kvalitetsstandard på området, kan danne udgangspunkt for, hvad borgeren kan forvente af hjælp. Serviceniveauet, som defineret i en kvalitetsstandard, skal dog fraviges, når borgerens behov gør det nødvendigt.

Socialministeriet skal ligeledes understrege, at servicelovens § 96 som udgangspunkt er rettet mod borgere med hjælpebehov, hvor behovet ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp, ledsageordning mv., jf. vejledning om borgerstyret personlig assistance, punkt 20. Det kan skyldes, at borgerens behov for hjælp ikke vil være omfattet af den hjælp, der normalt ydes efter disse bestemmelser, at hjælpen er sammensat af en række mindre og større opgaver spredt over hele døgnet, eller at opgaverne skal løses på bestemte tidspunkter eller er mere uforudsigelige, og at det dermed ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at yde hjælp efter fx § 83. Det kan også skyldes, at hjælpen forudsætter en individuel oplæring af hjælperne.

Det er derfor Socialministeriets opfattelse, at kvalitetsstandarderne for fx hjælp efter § 83 ikke alene kan anvendes som grundlag for udmåling efter servicelovens § 96. Med anvendelse af kvalitetsstandarder efter § 83 tages der ikke højde for de særlige behov, der ligger til grund for tildeling af en BPA efter § 96, intentionerne om og behovet for en fleksibel og rummelig hjælp, der kan tilpasses den enkelte borgers situation og give mulighed for at fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Fleksibilitet i udmålingen af tilskud

Kommunalbestyrelsen skal ved udmålingen af tilskud til løn mv. vurdere, hvilke funktioner hjælpen skal dække, i hvor mange timer og på hvilke tidspunkter hjælpen ydes. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på, at der kan være behov for hjælp til en række små og mere uforudsigelige opgaver i borgerens hverdag, der skal tages højde for ved udmålingen.

Ved udmålingen af tilskuddet til borgeren til løn mv. skal der – for borgere, som ikke har behov for døgnhjælp - ved udmålingen tages stilling til, hvornår på døgnet hjælpen ydes, så det sikres at, tilskuddet udmåles tilstrækkeligt rummeligt til at tage højde for samtlige tidsbestemte tillæg. Det vil sige, at tilskuddet ikke kan udmåles så snævert, at det alene kan anvendes på helt bestemte tidspunkter af ugen eller døgnet, medmindre kommunalbestyrelsen fx samtidig fastsætter en pulje, der kan sikre den nødvendige rummelighed for anvendelsen af timerne.

Udmåling af timer i øvrigt

Socialministeriet er desuden blevet opmærksom på, at der i nogle tilfælde træffes en generel beslutning om ikke at udmåle timer til kurser, oplæring af hjælpere, MUS-samtaler, dækning af omkostninger til arbejdsmiljø mv. Socialministeriet skal i den forbindelse understrege, at kommunalbestyrelsen har pligt til at foretage en konkret vurdering i forhold til den enkelte borger af behovet for udmåling af timer og tilskud til disse opgaver og behov. Ministeriet skal henvise til vejledningen om borgerstyret personlig assistance, der uddyber disse punkter.

I forhold til arbejdsmiljø skal Socialministeriet videre understrege, at kommunalbestyrelsen skal være særlig opmærksom på kommunalbestyrelsens pligt til at

dække nødvendige omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen. Det gælder fx omkostninger til vurdering af arbejdsstedets indretning, nødvendige arbejdsredskaber, jf. vejledningens punkt 125-135.

Bistands- og plejetillæg

For borgere, der modtager bistands- og plejetillæg, kan der være tilfælde, hvor borgerens bistands- eller plejetillæg efter en konkret og individuel vurdering helt eller delvist skal indgå ved udmålingen af hjælpen til borgere med BPA efter servicelovens §§ 95 eller 96.

Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse tage stilling til, hvilken timepris der anvendes ved fastsættelsen af reduktionen i BPA-ordningen, som følge af et bevilget bistands- eller plejetillæg, så det sikres, at den samlede bevilling dækker borgerens behov for hjælp.

Såfremt borgeren har indgået aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, bør kommunen samtidig indgå aftale med borgeren og den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed om, at de dele af bistands- eller plejetillægget, der indgår til dækning af borgerens samlede hjælpebehov, udbetales direkte til den nærtstående, foreningen eller virksomheden til aflønning af de ansatte hjælpere.

Takst for arbejdsgiveropgaven

Socialministeriet er bekendt med, at nogle kommuner alene anvender resultatet fra DUT-forhandlingerne, når der udmåles tilskud til arbejdsgiveropgaven i den enkelte sag, jf. bekendtgørelsens § 8. Det skal derfor understreges, at DUT-resultatet alene afspejler de samlede merudgifter ved indførelse af nye regler på området. Der er således modregnet for de omkostninger, som kommunerne har haft fx i forbindelse med lønadministration, rådgivning og bistand mv., når borgeren ansætter hjælpere. Resultatet af DUT-kompensationen til administration er således et nettobeløb, der derfor ikke afspejler udmålingsgrundlaget for administrationstilskuddet til den enkelte borger.

Kommunalbestyrelsen har pligt at beregne og udbetale et tilskud til denne opgave for den enkelte borger. Tilskuddet skal beregnes på grundlag af et budget. Der skal ved fastsættelsen af dette budget tages højde for de omkostninger, der er forbundet med at udføre de særlige opgaver, det indebærer at være arbejdsgiver for en borger med BPA, og der skal ved beregningen af tilskuddet tages højde for de konkrete og individuelle forhold hos den enkelte borger, fx i forhold til om der er behov for særlig støtte i forbindelse med opstarten af en ny ordning mv. Som det fremgår af bemærkninger til L 154, Lov nr. 549 af 17. juni 2008, skal det af kommunalbestyrelsen fastsætte tilskud til arbejdsgiveropgave gøre det muligt for borgeren at indgå aftale med en forening eller en privat virksomhed.

Vejledning om BPA og respirationshjælp

Det kan endvidere oplyses, at Socialministeriet i samarbejde med Indenrigs- og Sundhedsministeriet har udarbejdet udkast til en samlet vejledning i forhold borgere, der både har en BPA-ordning og respirationshjælp efter sundhedsloven. I vejledningen er der lagt vægt på, at borgeren skal være i centrum og de gode eksempler på kommunernes og regioners deling af udgifter til BPA og respiratorhjælp, så borgeren ikke oplever at have flere hjælpere i hjemmet på samme tid. Udkastet til vejledning sendes snarest i høring.

Med venlig hilsen

Karin Ingemann
Kontorchef